

1 Mundtlig beretning 2022

2

3 *DET TALTE ORD GÆLDER*

4 'Kære kongresdelegerede

5 Da vi mødtes til konges i 2020, var det midt i en underlig tid, en coronatid, hvor vi kun kunne
6 mødes online.

7

8 Nu er der gået to år, der både føles som to minutter og som en evighed. Og vi er igen midt i en
9 underlig tid, hvor der er meget på spil, som vi ikke er herre – eller kvinde over. Vi har en verden,
10 der udfordrer menneskerettigheder generelt og kvinders rettigheder ret specifikt. Hvor kvinders ret
11 til egen krop udfordres på retten til abort, og hvor konservative kræfter lykkedes med at begrænse,
12 forsinke og forbyde.

13

14 Vi er i 2022 i en verden, der burde gå fremad, og alligevel er der kræfter, der driver os tilbage. Og
15 når det sker, så er det de svageste, det går ud over: Kvinder og børn, fattige og eksistenser, der
16 ikke passer ind.

17

18 Derfor har vi en særlig forpligtelse i Danmark til at hylde retten til at være den, man er. Elske dem,
19 man vil. Og hvis ikke vi som jordemødre skulle være først til at rumme, forstå, give plads - hvem
20 skulle så?

21

22 Hvorfor nævner jeg det som indledning til Jordemoderforeningens kongres? Jo, fordi vi er primært
23 kvinder, der arbejder med og for kvinder, og derfor har en særlig forpligtelse til at værne om
24 kvinders vilkår, overalt hvor de knægtes. I Danmark har vi frihed og fred. Det skal vi værdsætte, for
25 det er ikke en selvfølge.

26

27 På vores eget lille område er vi i en tid fyldt med modsætninger.

28

29 På den ene side rekordlav arbejdsløshed. På den anden side dårlige økonomiske tider med høj
30 inflation og dermed dårlig økonomi for den enkelte jordemoder.

31

32 På den ene side en historisk politisk opmærksomhed på vores fag, løn og arbejdsvilkår. På den
33 anden side: At det sker på en baggrund af en uretfærdig uligeløn gennem årtier. Og ikke mindst på

34 ryggen af et udslidt og udsultet sundhedsvæsen - og en generation af jordemødre, der i stigende
35 grad vender regionerne ryggen.

36

37 Jeg vil dele min fortælling om det, der er gået forud for, at løn og vilkår i sundhedssektoren kom
38 øverst på den politiske dagsorden, og hvad Jordemoderforeningen har gjort for at levere resultater
39 til medlemmerne i dette dilemmafyldte farvand. Den lange historie kan I læse i beretningen, der
40 ligger rundt om på bordene. Jeg vil blot give nogle få nedslag og reflektere over det, der er sket.

41

42 På kongressen i 2020 ændrede vi fokus med en ny strategi. Den blev skabt på et stærkt ønske om,
43 at løn og arbejdsvilkår skulle øverst på foreningens dagsorden. Straks efter kongressen tog vi fat
44 og styrkede vores indsats indenfor arbejdsmiljø. Vi dokumenterede det, vi havde set og sagt
45 længe, men som arbejdsgivere ikke havde øje for. Før januar 2021, hvor den første historie om
46 travlhed ramte sendefloden på DR.

47

48 Set i bakspejlet var det i sidste øjeblik. Nu var det ikke længere kun jordemødrene der længe –
49 også alt for længe – havde holdt for. Nu mærkede kvinderne også konsekvensen af travlhed.
50 Medierne gav dem en stemme, og så rullede lavinen af casehistorier, interviews, læserbreve og
51 underskriftindsamlinger.

52

53 Det var kvinder, aktivister, jordemødre og meningsdannere, der vækkede politikernes
54 opmærksomhed. Men det var os som fagforening, der midt i en mediestorm, midt i et oprør fra
55 kvinder og aktivister tog ansvar for at gå i dialog med de politikere, der spændte ben for hinanden
56 for at komme først med en løsning. Vi lykkedes med at sætte retning på en politisk udvikling, der
57 gennem bedre normeringer skulle forbedre både arbejdsmiljø og forhold for kvinderne.

58

59 Vi lærte, at to elementer er centrale i interessevaretagelse:

- 60 1) politikere søger efter årsag og løsninger og
- 61 2) årsag og løsninger skal dokumenteres med data.

62

63 Kort fortalt var årsagsanalysen i hovedstaden: For store fødesteder i centraliseringens og
64 specialiseringens hellige navn, gav arbejdsmiljøet svære vilkår. Problemets rod er en for lav
65 normering, der giver alt for mange travle dage med for høj belastning, hvor kvaliteten,
66 patientsikkerheden og den faglige stolthed lider et knæk. Og så vender jordemødrene fødegangen

67 ryggen.

68

69 Ledige stillinger er således ikke *årsagen* til, men *konsekvensen* af travlhed og lav normering. En
70 undersøgelse, foreningen fik lavet, der stadig citeres bredt, bekræfter den antagelse: 1/3 af
71 nyuddannede jordemødre forlader fødegangen efter i snit 36 måneder.

72

73 Stor eksponering fører til, at andre interessenter og medier leder efter svagheder i vores
74 dokumentation og argumentation. Vi har brugt rigtig meget tid på igen og igen at forklare 'brøken',
75 antal jordemødre/fødsler. Altså, hvordan det hænger sammen, at antallet af regionalt ansatte
76 jordemødre er steget, antallet af fødsler det samme og at travlheden alligevel er steget. En af de
77 forklaringer, der ligger bag er jo, at jordemødre i dag arbejder på det brede kompetencefelt – der er
78 blevet flere jordemødre til flere opgaver og det fik vi mange lejligheder til at fortælle.

79

80 Men hvad er så løsningen, blev vi spurgt? Ja, umiddelbart bedre normeringer, men hvad skal det
81 til? Et par cheffjordemødre turde kaste sig ud i et bud på, hvad det kræver at sikre fødsler,
82 udvikling, on-boarding og fødselsforberedelse mm.

83

84 Det blev startskuddet til udvikling af den normeringsberegner, der kan svare på, hvor mange
85 jordemødre, der skal være på et fødested, hvis fødestedet vil leve op til Sundhedsstyrelsens
86 anbefalinger for svangreomsorgen. Og hvor mange der skal være på vagt for at sikre, at der er én
87 jordemoder til én fødende, når antallet af fødsler varierer.

88

89 Med disse data kunne vi vise, at der ikke er tale om peaks eller spidsbelastninger, men om at der
90 hver tredje dag året rundt ikke er jordemødre nok på arbejdet ift. antallet af fødende. Det kalder vi
91 en systematisk undernormering. Vi pointerer, at det er et politisk ansvar at prioritere og beslutte,
92 hvilken kvalitet man vil give de gravide og kommende familier.

93

94 Vores udspil til løsninger landede hos politikerne, samme dag som Magnus Heunicke var i samråd
95 for endnu engang at svare på, hvad han ville gøre ved udfordringerne på fødeområdet.

96

97 Længe havde vi holdt inde for ikke at gøre kvinderne bekymrede. Men det viste sig nødvendigt at
98 turde tale om det, der er svært i sundhedsvæsenet. Nogen vil sige, at vi taler faget ned. Jeg
99 mener, vi fortæller om virkeligheden, som den ser ud.

100 Jeg vil gerne takke cheffjordemodergruppen, fordi de turde ikke bare levere et grundlag for
101 estimater – men også for at stå op og sige: NU går den ikke længere. Nu *kan* vi ikke længere finde
102 kreative løsninger indenfor rammen.

103

104 Det blev også starten på en samtale om, hvad der skal til for, at jordemødre vil blive. Vi fik vendt
105 den fortælling, at hvis det er godt for kvinderne, er det også godt for jordemødre. For det er jo lige
106 omvendt: Hvis det er godt for jordemødrene, bliver det også godt for kvinderne. Det er blevet
107 legitimt at sætte medarbejdernes øverst som en forudsætning for at kunne levere den kvalitet, som
108 politikerne ønsker.

109

110 Mange politikere delte visionen om bedre vilkår for de fødende - men kun få forstod behovet for en
111 bedre grundnormering til eksisterende opgaver – og ikke blot nyt personale til nye opgaver, som
112 ingen havde bedt om.

113

114 Politik tager tid. Og når først politikerne har afsat pengene, så mister de interessen i forventning
115 om, at problemerne er løst. Finanslovsaftalen blev indgået i december 2021, men indholdet blev
116 først forhandles på plads af aftaleparterne et halvt år efter, i maj 2022.

117

118 Sidste udkald? Eller måske over sidste frist? Nu var vejen banet for flere kolleger - men der var
119 ingen ønske til at lade sig ansætte. Nu var der politisk vilje – men ingen tiltro til regionen som
120 arbejdsgiver. Og ikke nok med det, så er det som om, problemerne langsomt har bredt sig vestpå.
121 I et lille land som Danmark vil problemer i én region altid have afsmittende effekt i en anden, og i år
122 blev mangel på jordemødre stort set, kendt hele vejen rundt.

123

124 Det, vi har advaret imod, er desværre blevet til virkelighed: I det nordvestligste fødested i Thisted
125 er der jordemødre, der har sagt op for at arbejde i København via vikarbureau. På Bornholm
126 mangler 30 %, fordi der bare ikke var jordemødre nok på øen. Og i Roskilde må fødende fordeles
127 til de øvrige fødesteder på Sjælland. Så vi stod med mulighed for at opnormere – en sejr som
128 mange andre faggrupper beundrede og misundte – men som vi ikke overalt kunne få nytte af. Og
129 dermed følte sejren kun halvt så sød.

130

131 Er det overhovedet os som fagforening, der skal føle et ansvar for de offentlige fødsler? Det er vel
132 regionernes ansvar som arbejdsgivere – og sidste ende regeringen? Men når vi *alligevel* påtager

133 os et ansvar for at fortælle arbejdsgiverne, hvordan de bliver en attraktiv arbejdsplads for
134 jordemødre, er det fordi, vi nu engang har et offentligt sundhedsvæsen – og derfor skal det fungere
135 både som arbejdsplads og for borgerne. Jeg mener, at den moderne fagforening også skal være
136 med til at tage et samfundsansvar, og dermed et ansvarligt brug af offentlige midler – skattekroner,
137 og ikke mindst sikre, at der er lige adgang til sundhedsydelser.

138

139 Vi kommer ikke udenom, at det *har* en konsekvens både fagligt og sundhedsøkonomisk, når så
140 mange fravælger faste stillinger til fordel for et arbejdsliv som vikar. Og her taler jeg ikke om den
141 enkelte jordemodervikar – for det valg forstår jeg, i forhold til behovet for at opnå balance mellem
142 arbejdsliv og privatliv. Men problemet er systemet som helhed. Det er svært at udvikle en
143 arbejdsplads uden fast personale. Det påvirker arbejdsmiljøet og øger risikoen for fejl. Sidst men
144 ikke mindst, så får vi først gavn af de ekstra normeringer, når stillingerne rent faktisk bliver besat.

145

146 Det er ikke kun lønnen, som gør det attraktivt at arbejde i vikarbureau, det er også muligheden for
147 at vælge til og ikke mindst fra. At passe på sig selv, og kunne bestemme over sin egen tid, holde
148 ferie når det passer med familie og restituere mellem hver vagt. Og det er fuldt legitimt.

149

150 Jeg er ofte blevet spurgt, om det er bedre løn *eller* bedre normeringer, der får jordemødrene
151 tilbage. Mit svar er, at det er et både - og. Ingen tvivl om, at lønnen ikke modsvarer vores
152 uddannelse, ansvar, belastning og værdi for samfundet. Men du vil altid vurdere din løn op imod de
153 rammer, du arbejder i. Travlhed og manglende indflydelse gør din oplevelse af lønnens værdi
154 tilsvarende dårligere.

155

156 Jeg har erkendt, at løsningen ikke er at se isoleret på arbejdsmiljø – det kan ikke skilles fra
157 hvordan man fastsætter den værdi, vi har for samfundet og velfærden. Den erkendelse voksede
158 hos mig, blandt andet under indtryk af den aktivisme, der opstod blandt jordemødre og andre. Vi så
159 en regulær bevægelse, der ikke længere vil finde sig i en løn, der udspringer af tidligere tiders syn
160 på kvinders rolle på arbejdsmarkedet. En bevægelse, der skabte politisk opmærksomhed helt ind
161 på Christiansborg, så det faktisk lykkedes at gå uden om de traditionelle kanaler i kampen for
162 bedre løn.

163

164 Løn blev et helt nødvendigt greb på den korte bane. Og oftere svarede vi: 'prøv med løn!' når
165 regionerne bad os om løsninger. Prøv med løn NU – men prøv også med en hel palette af

166 løsninger på den lange bane: Bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv, mere indflydelse og
167 ansvar. Flere udviklingsmuligheder. Oplevelsen af at blive set og føle sig hjemme i et stort system
168 og mødt med forståelse af, hvad der er drivende for netop mig!

169

170 Vi er et af de fag, der har flest skiftende vagter og mest natarbejde. Vi ved fra vores
171 natundersøgelse, at det er væsentlig faktor for, at jordemødre søger væk fra fødegangene.
172 Vi kender betingelsen ved at være jordemoder: Vi skal være parate til at arbejde 24/7, 365 dage
173 om året. Og vores arbejde drosler ikke ned om natten. Travlheden fortsætter og det kan være
174 svært at følge arbejdsmiljømyndighedernes anbefalinger om hvile. Normreduktionsaftaler har
175 været med til at sikre mere tid til restitution, og så er det godt for pensionsopsparingen. Men vi skal
176 gå skridtet videre og arbejde for, at især natarbejde tæller mere og fordeles på flere. Det handler
177 om trivsel, sundhed og arbejdsmiljø og er dermed også et arbejdsgiveransvar og en omkostning,
178 som arbejdsgiver må tage på sig. Hvordan vi kommer videre ad den vej, skal vi diskutere i dag på
179 baggrund af et forslag stillet af hovedstadskredsen. Og det er jeg glad for.

180

181 LØN

182 Jeg har flere gange sagt, at vores opgave er at bruge den situation, vi står i, på den mest gunstige
183 måde for medlemmerne. Og det gør sig ikke mindst gældende, når det kommer til løn. Jeg ville
184 ønske, at det ikke var nødvendigt – at der ikke var så stor mangel på jordemødre. Men når det nu
185 er situationen, altså at efterspørgslen overstiger udbuddet, skylder vi medlemmerne at få det bedst
186 mulige ud af det. Og det har vi gjort.

187

188 Et spring tilbage til foråret 2021, hvor vi stod i overenskomstforhandlinger. Det var en
189 overenskomst på bagkant af corona, så forventningerne var generelt lave – dog ikke fra
190 jordemødre side. Forventningerne var høje, forhandlingsrummet tilsvarende lille. Og resultatet var
191 næsten uundgåeligt:

192

193 Jordemødrenes nej var stort, larmende og bestemt ikke noget, man er vant til i vores nye
194 hovedorganisation, AC. Så det gav opmærksomhed, men også en vis forståelse af situationens
195 alvor i vores bagland.

196

197 Men hvad var det egentlig for et nej? Var det et nej til resultatet – eller et stort nej i afmagt og
198 frustration? Var det et nej til regionen som arbejdsgiver – eller et nej til foreningens evne til at

199 skaffe et tilfredsstillende resultat? Var det mest en ufarlig protest, fordi man vidste, at nej'et ville
200 blive opslugt af ACs ja?
201
202 Hovedbestyrelsen anbefalede et ja. Og det gjorde vi fordi i den givne situation så at det var et godt
203 resultat. Og selvom jeg også kan blive frustreret over udsigterne – så mener jeg faktisk at vi skal
204 tage alle de penge der ligger foran os på den lange vej mod ligeløn.
205
206 Overenskomsten gav lønforbedringer, og vi fik hævet pensionen med en halv procent, blandt andet
207 med hjælp fra Akademikerne.
208
209 Efterfølgende har det været en turbulent periode, både politisk og økonomisk, hvor
210 rekrutteringsudfordringer i sundhedsvæsenet har både ført til midlertidige og varige tiltag. Tiltag,
211 som i høj grad er kommet os til gode. Vinterpakkemidler, belastningstillæg, fastholdelsestillæg er
212 såmænd gode nok, men luner kun kortvarigt.
213
214 De varige aftaler derimod, som kredsene i Syddanmark, Sjælland og Hovedstaden har indgået, har
215 betydning på den lange bane. At få formuleret hvordan en aftale skal skrues sammen så det giver
216 mening, er et arbejde som kun kan gøres lokalt af indsigtfulde kredsformænd og
217 tillidsrepræsentanter.
218
219 Nu kan det umiddelbart lyde som TR og kredsformændene i Midt og Nord ikke har formået at opnå
220 resultater. Jo, det har de bestemt, der er indgået lokale aftaler. Men man skal huske på, at for at
221 opnå resultater i en forhandling, kræver det også en modpart, der er villig til at indgå gunstige
222 aftaler, altså platformen brænder ikke helt så kraftigt! Faktisk har region Midt udmærket sig med at
223 være nået i mål med opnormeringerne, mens man i Nord kæmper med at få regionen til netop at
224 forstå, at flammerne rent faktisk også er nået nord for Limfjorden.
225
226 Den politiske strategi satte som mål, at vi skal øge lokallønsandelen, så den udgør 8 procent af
227 lønnen ved udgangen af 2026. Det var ambitiøst, fordi det tog 10 år at nå fra 6 til 7 procent.
228 Målsætningen om 8 procent overgik dog allerede i september 2021, og har gjort konsekvent
229 gennem hele 2022, om end nogle af midlerne er midlertidige.
230

231 Der er stadig lang vej til, at jordemødre får den løn, som jordemødre fortjener! Men vi kan såmænd
232 godt være tilfredse med, at vi har haft en af de allerbedste lønudviklinger af alle regionale
233 faggrupper. Det vidner både om en stor indsats fra tillidsrepræsentanter og kredsformænd og om,
234 at regionale politikere har fået øjnene op for, at jordemødre er mere værd.

235

236 Kan vi være tilfredse med det vi har opnået på løn og vilkår? Har vi gjort en forskel, der kan
237 mærkes af den enkelte jordemoder? Vi er langt fra i mål, men selvfølgelig kan det mærkes – og det
238 skal vi huske at sige højt.

239

240 Vi kan være stolte af:

- 241 • At vi har været med til at sætte jordemødres arbejdsvilkår på dagsordenen bredt i
242 befolkningen og politisk.
- 243 • At det er blevet anerkendt, at vil man give kvalitet for kvinderne, skal der være jordemødre
244 nok til det
- 245 • At det er blevet legitimt at kræve et arbejdsmiljø, man kan holde til
- 246 • At vi har vist Jordemoderforeningen som en aktør, der samarbejder og bringer løsninger til
247 bordet – overfor både ledelsen, arbejdsgiverne, andre organisationer. Og at vi gjorde det på
248 baggrund af dokumentation og data, ikke blot synsninger.
- 249 • At der er afsat en halv milliard til fødeområdet over en 4-årig periode. Og at vi lykkedes
250 med, at en stor andel skal gå til bedre normeringer.
- 251 • At vi er lykkedes med varigt lønløft i tre af fem regioner, og at både lokallønsandel og
252 pension er steget pænt.

253

254 **Fag og profession**

255 Ingen kan være i tvivl om, at den offentlige opmærksomhed på løn og vilkår har fyldt 110 procent i
256 denne kongresperiode. Altså fagforeningsbenet i vores strategi. Men debatten om kvalitet i
257 svangreomsorgen har også fyldt – og det handler jo om vores profession. Om rammerne for at
258 kunne virke som jordemødre. Bruge og udvikle vores fag og vores selvstændige
259 virksomhedsområde.

260

261 Vi har en stemme, der er respekt om, netop fordi vi ikke KUN er en fagforening, men også en
262 stærk professionsforening – en standsforening, der er kompetent til at udtale sig om den faglige

263 kvalitet. Altså ikke blot flere jordemødre, fordi det giver bedre arbejdsmiljø for jordemødre. Men
264 flere jordemødre fordi det giver mulighed for den evidensbaserede omsorg og forebyggelse.

265

266 Jeg kunne lave mange nedslag på indsatser indenfor professionsbenet. Men vil her nævne, at
267 Sundhedsministeriet midt i sommerferien sendte en bekendtgørelse om vores autorisation i høring,
268 en bekendtgørelse der har stor betydning for vores selvstændige virksomhedsområde. Det var
269 med en høringsfrist godt en (ferie)måned senere. Trods det gav vi gennemarbejdede og kritiske
270 kommentarer, og ministeriet har svaret, at høringen går om i det nye år.

271

272 Arbejdet er et vigtigt element i at sikre, at vi holder fast i det selvstændige virksomhedsområde - til
273 gavn og glæde for os og for at levere kvalitet i svangreomsorgen.

274

275 Vi kommer ikke udenom at tale om den Nationale Kliniske Anbefaling om igangsættelse af fødsler
276 uge 41+0. Da svenske studier i 2019 pegede på evidens for at sætte fødslen i gang ved 41+0, var
277 vi ret hurtige til at indse, at arbejdet med en eventuel ny anbefaling krævede en uvildig myndighed
278 for bordenden til at facilitere det arbejde. Det blev et svært, stridigt og sent arbejde, hvor det blev
279 tydeligt, at en videnskabelig artikel kan læses og tolkes forskelligt. Jeg bliver nødt til at sige, at jeg
280 *ikke* var imponeret over Sundhedsstyrelsens evne til at lede det projekt – hverken ift. indhold eller
281 proces eller blot at sikre en respektfuld tone rundt om bordet.

282

283 Og jeg vil også i dette forum huske at rette en stor tak til vores kompetente repræsentanter, Eva
284 Rydahl, Nina Nathan Olsen og Anne-Mette Schroll. I stod værn om jordemødrenes – faglighed og
285 evidensen, selvom den kom voldsomt under pres.

286

287 Jeg ville ønske, at I som mennesker og fagfolk havde været forskånet for den proces. Men jeg vil
288 også sige, at vi som fag faktisk ikke ville være det foruden. Det står lysende klart for mig, hvor
289 vigtigt det er, at jordemødre, der går ind i et arbejde på det niveau, er veluddannede og kan forstå
290 og tolke og ikke mindst argumentere på et akademisk niveau.

291

292 Her er det på sin plads at nævne, at det var et arbejde, hvor vi stod sammen med Dansk
293 Jordemoderfagligt Selskab – så også tak til jer for det vigtige samarbejde.

294

295 På grund af arbejdsgruppens grundighed, og fordi det lykkedes at udfordre tyngden i den
296 videnskabelige evidens, er arbejdet nu sat på pause til næste sommer. Det kan man kalde en form
297 for våbenhvile - eller 1:0 til jordemødrene. Det vidner om, at vi – som fag og faggruppe – kan
298 matche vores lægefaglige kolleger i argumentation om faglige retningslinjer. Det har længe, meget
299 længe været et ønske. NU er vi der.

300

301 Jeg vil gå så langt som til at kalde det et paradigmeskifte, som kræver indsigt både for os selv,
302 men bestemt også for vores samarbejdspartnere.

303

304 For nylig holdt Hanne Heegaard sin tiltrædelsesforelæsning som professor i jordemodervidenskab.
305 At være til Hannes tiltrædelsesforelæsning, var festligt og fornøjeligt – en festdag. Ikke kun for
306 Hanne, men for jordemoderfaget. Det var især en fest at høre andre forskere, ledere, faggruppe
307 tale om, hvor vigtige jordemødre er, og at det afføder et behov for at også jordemodervidenskab
308 skal have et selvstændigt forskningsfelt.

309

310 Vi har nu to professorer i jordemodervidenskab - og to på andre fagområder - og med dem flere og
311 flere jordemødre med en ph.d. og endnu flere jordemødre med en kandidatgrad. Det er med til at
312 bibringe faget den højde og tyngde, som vi længe har stræbt efter at få. Og det giver mulighed for
313 at bygge bro mellem det kliniske arbejde, forskning og uddannelse.

314

315 At gå foran og bane vejen til dette vigtige arbejde kræver blod, sved og det kan give knubs. Det
316 sidste burde ikke være tilfældet, men det er vi vidende om. Det kan være svært at være den
317 jordemoder, der træder frem – og det kan være svært at være den samarbejdspartner, som får et
318 kvalificeret modspil fra en jordemoder i forskningsdiskussioner.

319

320 Det er vores opgave som organisation at være backup, vogter og garant, når foreningens
321 medlemmer står for skud. Og dette arbejde er jo ikke kun det ansættelsesretslige, men handler
322 også om kultur, arbejdsmiljø og ytringsfrihed. Når vi møder så stor modstand. Når nogen oplever at
323 blive latterliggjort, forbigået og nedgjort for deres forskning - så kan vi vælge at se det som et tegn
324 på, at vi omsider er blevet en værdig modstander, som ikke kan overses.

325

326 Jordemoderuddannelsen er et emne, har fyldt meget i den seneste kongresperiode. Uddannelsen
327 ligger os alle meget på sinde - jordemødre, ledere, uddannelsesansvarlige og ikke mindst de

328 studerende. Vi har taget de første spadestik til en uddannelsespolitisk strategi med grundige
329 drøftelser både i hovedbestyrelsen og med aktører internt og eksternt. Det er også et område, der
330 er meget politisk fokus på, på grund af faldende optag og rekrutteringsproblemer. Der er ønsker
331 om mere effektive og fleksible uddannelser og forslag om at afkorte kandidatuddannelserne fra
332 fem til fire samt tanker om et sundhedsbasisår. Og så står det desværre ikke mejslet i sten, at en
333 jordemoderuddannelse skal være netop 3,5 år - eller for dens sags skyld være en direct entry
334 uddannelse.

335

336 Når vi senere i dag skal tale om det fremtidige virke vil jeg sætte lidt flere ord på, hvor vi ser vi skal
337 gå hen i forhold til det uddannelsespolitiske.

338

339 Men i denne forbindelse vil jeg nævne, at der i kongresperioden har været et tæt samarbejde med
340 de jordemoderstuderendes råd. Da de valgte at tage skridtet til at lave en landsorganisation, har vi
341 støttet tæt på og i kulissen og heppet på, at I kom i mål med det. Godt klaret. Tak for samarbejdet
342 så langt og vi glæder os til at behandle forslaget om en tættere organisering af de studerende i
343 Jordemoderforeningen.

344

345 **Afslutning profession**

346 Vi kan være stolte af:

- 347 • At vi står vagt om det selvstændige virksomhedsområde
- 348 • At vi har været vidne til et paradigmeskifte med flere akademikere i faget, og vi ser helt
349 konkret effekten af det i arbejdet med NKA'en
- 350 • At vores fag har fået endnu en jordemoderprofessor
- 351 • At vi har taget første skridt til en afklaring af Jordemoderforeningens uddannelsespolitik
- 352 • At vi har styrket sammenhængskraften i organisationen med stiftelse af en ny
353 studieorganisation for jordemoderstuderende

354

355 **Foreningen**

356 Vi har meget at være stolte af fra de sidste to år. Alt, jeg har talt om indtil nu, er jo netop det en
357 forening kan, når vi solidarisk løfter fælles dagsordner.

358 Alligevel – og desværre må jeg sige – er det ikke alle der kunne, der ønsker at være medlem af
359 vores fællesskab. Vi har haft medlemsvækst indtil 2019, men siden er medlemstallet desværre

360 stagneret. Der uddannes ca. 200 jordemødre om året, og vi har ikke tilsvarende store
361 pensionsafgange. Så vi burde kunne have fortsat medlemstilvækst, fordi vi er den relevante
362 organisation for alle Danmarks jordemødre. Men faktum er, at hver gang der kommer et
363 nyuddannet medlem ind, går der også et medlem ud. Og sådan har det set ud i nu tre år.

364

365 Hvad er årsagen? Det er der jo ikke kun ét, men flere bud på: Nogle siger økonomi, en årsag der
366 fylder meget lige nu med stigende energipriser og inflation. Det har også betydning, at flere og flere
367 jordemødre vælger at arbejde andre steder end på de regionale arbejdspladser, fx som vikarer
368 eller i lægepraksis, hvor organiseringen desværre er lavere. Derudover er det ikke længere nogen
369 selvfølge, at man tilvælger fællesskab og solidaritet i en fag- og professionsforening. Og som
370 arbejdsmarkedet ser ud nu med lav ledighed kan det være fristende at fravælge den sikkerhed, der
371 ligger i at være organiseret.

372

373 Fællesnævneren er en oplevelse af et manglende *individuel* udbytte i forhold til det, man betaler.

374

375 Jeg gætter på, at jo mere utilfreds, man er med sin løn og sine vilkår, desto mere utilfreds er man
376 også med den faglige organisation, der ikke formår at løse ens problemer. Det er jo ens
377 arbejdsgiver, altså regionerne, man burde være utilfreds med, men arbejdet er svære at vælge fra.
378 Derudover kan det som en lille organisation være svært at leve op til alle forventninger, som helt
379 naturligt er de samme til os, som til store organisationer.

380

381 Nu kunne jeg godt få lyst til at sige noget om solidaritet og om at stå på skuldrene af mange
382 generationers fagkampe. Men faktum er, at vi ikke har været dygtige nok til at formidle de
383 resultater, vi opnår til gavn for alle.

384

385 Vi har mange overvejelser om, hvordan vi finder balancen mellem at være *interesseorganisation*
386 og *medlemsorganisation*. Vi har et stort ansvar for at lave lobbyarbejde og forhandlinger for
387 kollektive aftaler, der kommer ALLE jordemødre og faget til gavn – også dem, der har valgt os fra.
388 Her tænker jeg fx på finanslov, løntillæg og NKA. Den kollektive opgave kan føles så omfattende,
389 at den overskygger den individuelle opgave med at være en relevant medlemsorganisation med
390 unikke tilbud til dem, der har valgt os til. Vi skal sikre at de, der er medlemmer, får værdifulde
391 medlemstilbud - og dem, der ikke er, kan se, at vi faktisk opnår resultater for alle jordemødre, og
392 dermed også for dem.

393

394 **Resultater / nye medlemstilbud**

395 Det er os, der har formidlingspligten. Og os, som har ansvar for hele tiden at tilpasse vores
396 organisation og medlemstilbud efter medlemmernes behov og være relevante - også for det
397 stigende antal jordemødre, der ikke har en regional ansættelse. (Der er en udfordring, fordi hele
398 vores organisation er bygget op om de regionale arbejdspladser – hvor mange delegerede er ikke
399 ansat regionalt?)

400

401 Her i efteråret har vi etableret to fagklubber for private jordemødre - en for privatansatte, primært i
402 lægepraksis, og en for selvstændige jordemødre. Til en start vil fokus være på fælles
403 problemstillinger og interesser, fagligt såvel som politisk, der kan løftes sammen. Om klubberne på
404 sigt også ønsker at være en del af foreningens demokratiske struktur vil vise sig i takt med, at
405 klubberne udvikles.

406

407 Vi har i kongresperioden haft et kritisk blik på alle vores medier – og lavet medlemsundersøgelse
408 af tidsskrift, sociale medier, nyhedsbrev og hjemmeside. På den baggrund har vi udviklet nyt
409 website og arbejdet med relancering af tidsskriftet, så vi hele tiden leverer relevant og
410 vedkommende indhold, der gør os klogere på vores fag og bidrager til sammenhængskraft i
411 organisationen. Vores redaktør Lotte står ude blandt udstillerne og viser det nye layout frem og
412 fortæller om processen og de enkelte elementer.

413

414 Et andet nyt medlemstilbud, som jeg vil fremhæve, er et fokus på klagesager, som desværre er
415 steget markant som konsekvens af travlhed. At få en klage kan give fagligheden et knæk, og
416 desværre er det også tabubelagt. Vi har sat os for at hjælpe alle medlemmer individuelt med
417 klagesager, og også via lederne bidrage til, at forløbet bliver håndteret bedre. Klagesager skal ikke
418 gemmes væk, de skal ud i lyset, og vi skal lære af dem. Derfor har vi lavet et set-up, hvor
419 foreningens sekretariat har øget kompetencerne til at hjælpe jordemødre med klagesager fagligt.
420 Ved at tale højt om det, bliver det også lettere at søge hjælp.

421

422 Det sidste, jeg vil nævne, er vores ønske om transparens og nærhed. Det er jo i samtalen, at vi
423 lærer hinanden at kende, vi forstår hinandens perspektiver, og bliver klogere både på værdier og
424 udfordringer. Derfor sætter jeg stor pris på, når vi - Mette og jeg - får lov til at deltage i lokale

425 møder, store som små. Vi har en stor opmærksomhed på at dække hele landet, både i medierne
426 og møderne.

427

428 Ønsket om at være transparent og nærværende er også ideen bag det virtuelle koncept
429 'jordemoderkaffe', hvor vi åbner dørene til nogle af de samtaler, vi har med aktører. Det opstod
430 under corona og efter OK21, hvor der var behov for at være tilgængelig virtuelt. Det er en god
431 måde at trække 'gardinerne fra' til vores politiske hverdag i foreningen, så vi har sat os for, at
432 kaffen skal sættes over i forbindelse med OK24. Her vil vi tage nogle espressoshots og tale om
433 alle de spørgsmål og konklusioner, som kan virke åbenlyse, men som ikke nødvendigvis er det, i
434 den virkelige og praktiske verden.

435

436 Jordemoderforeningen er ikke mindst nærværende gennem det net af tillidsrepræsentanter, vi har
437 på alle regionale arbejdspladser. Der er en stor og vigtig opgave, som man skal være klædt på til.
438 Vi har udviklet en ny TR-uddannelse for netop at ruste TR til at være foreningens forlængede arm
439 på arbejdspladsen. Til at løfte forhandling om lokale tillæg - men også til at bidrage til
440 sammenhængskraft i organisationen.

441

442 **Afslutning**

443 Så ja, trods udfordringer i forhold til at være flere, så mener jeg at vi kan være stolte af:

- 444 • En stærk organisation der kan meget trods vores størrelse
- 445 • At vi er agile i forhold til at have medier, der kan nå medlemmerne anno 2022
- 446 • At vi er store nok og nærværende nok til at kunne give et individuelt medlemstilbud ved
447 klagesager
- 448 • Og ikke mindst at vi har et netværk af lokale TR og kredsformænd der kan sikre en
449 nærværende og relevant Jordemoderforeningen tæt på medlemmerne

450

451 Med disse ord overgiver jeg beretningen til kongressens behandling.

